

Vänsterpartiet
Västerås

PÅ DIN SIDA

Klimatpolitiskt program:

**KLIMATOMSTÄLL-
NINGEN LÖSER VI
TILLSAMMANS**

KLIMATOMSTÄLLNINGEN LÖSER VI TILLSAMMANS

Klimatförändringen är en allvarlig och akut kris. Samtidigt är krisen en historisk möjlighet att bygga ett bättre, mer jämlikt och hållbart samhälle. Omställningen måste påbörjas omedelbart och alla politiska beslut behöver ta sin utgångspunkt i det allvarliga läge vi befinner oss i. Många av lösningarna finns nära oss och kan genomföras lokalt. Det ger oss möjlighet att både minska klimatpåverkan och utveckla Västerås till en bättre kommun för alla som bor här.

Under decennier har politiken präglats av föreställningen att marknaden kan lösa samhällets problem. Område efter område har underställts privata vinstintressen, men marknaden prioriterar alltid kortsiktig vinst framför långsiktig hållbarhet. Därför räcker det inte med att enskilda personer försöker göra rätt. Klimatkrisen kan inte lösas genom individuella val. En enskild person kan inte bygga cykelbanor, ställa om energisystem eller energieffektivisera sin hyreslägenhet på egen hand.

Däremot kan vi göra det tillsammans. Därför måste politiken ta ett tydligt ansvar. Det görs med klimatinvesteringar och genom att bygga en kommun där det är billigt och enkelt för västeråsarna att göra klimatsmarta val, samtidigt som det är dyrt och svårt att fortsätta använda fossila bränslen. Genom många små och stora beslut kan kommunen skapa förutsättningar för en grön omställning.

När vi ställer om för klimatet ska vi göra det jämlikt. Vänsterpartiet är det enda parti som konsekvent kopplar samman klimatpolitik och fördelningspolitik. För oss är det självklart att det allmänna ska bära huvudansvaret för klimatarbetet. Det är så vi säkerställer att kostnaderna för omställningen inte vältras över på de av oss som har minst resurser.

Klimatarbetet kräver stora och genomgripande förändringar på alla nivåer i samhället. Vi i Vänsterpartiet Västerås ser oss som en del av den breda gräsrotsrörelse som kräver en snabb klimatomställning på rättvis grund.

AGERA TILLSAMMANS

När vi gör saker tillsammans kan människor få det bättre samtidigt som vi minskar klimatavtrycket. Kollektivtrafiken är det tydligaste exemplet. En väl utbyggd kollektivtrafik minskar behovet av privat bilägande och gynnar dem som redan reser mest buss: kvinnor, unga och låginkomsttagare. Vi vill se tätare turer på befintliga linjer, fler direktlinjer mellan bostadsområden och arbetsplatser, samt bättre kollektivtrafik på landsbygden.

Vi vill även se sänkta priser på bussen och på sikt en helt avgiftsfri kollektivtrafik. Under mandatperioden 2022-2026 har Vänsterpartiet Västerås varit med och återinfört 40-resorskortet med "gultian" för pensionärer, beslutat om fria resor för barn och unga under sommarlovet och sänkt priset på månadskortet för unga.

En tvärlinje som knyter samman Erikslund, Finnslätten och Hälla startar under 2026 och en utredning av avgiftsfri kollektivtrafik pågår. Vi fortsätter att driva kravet på tre timmars övergång.

Det ska inte vara dyrare att resa med färdtjänst än att resa kollektivt. Därför vill vi sänka och harmonisera färdtjänsttaxan så att den motsvarar priset på bussen.

Vi vill främja icke vinstdrivna bilpooler och verka för att det kommunala bostadsbolaget Mimer startar en försöksverksamhet med bilpooler enligt samma modell som i ETC-husen i Västerås.

Det finns många andra sätt där gemensamma lösningar både underlättar vardagen och stärker miljöarbetet. Vi vill placera ut fler vattenposter i kommunen. När människor enkelt kan fylla på sina vattenflaskor minskar behovet av engångsflaskor i plast.

**Politiken måste
ta ett tydligt
ansvar.**

Vissa saker behöver vi bara vid enstaka tillfällen. Då är det varken hållbart eller ekonomiskt rimligt att alla ska äga var sitt exemplar. Vänsterpartiet Västerås vill fortsätta utveckla fritidsbanken och kulturbanken, verksamheter som gör det möjligt att återanvända saker och göra dem tillgängliga för fler. Vi vill även se liknande verksamheter för verktyg, odling, lagning och hantverk. Det gör det möjligt att låna det som behövs när behovet uppstår, utan att privatekonomin eller miljön belastas i onödan.

VÄNSTERPARTIET VÄSTERÅS VILL:

- ➡ Införa avgiftsfri kollektivtrafik
- ➡ Utveckla den icke-kommersiella delningsekonomin
- ➡ Placera ut fler vattenposter

KOMMUNENS ANSVAR

Kommunen är en stor arbetsgivare och inköpare och har därmed ett betydande ansvar för klimatarbetet. Genom tydligare styrning och uppföljning, bland annat genom att införa en särskild klimatbudget, ska kommunens beslut systematiskt kunna analyseras ur ett klimatperspektiv.

Vänsterpartiet Västerås har nyligen varit med och fattat beslut om två ambitiösa klimatmål för kommunen. Det första är att Västerås stad som organisation ska vara fossilfri senast 2030. Det andra är att Västerås som geografiskt område ska nå nettonollutsläpp av växthusgaser senast 2040. För oss är det avgörande att dessa mål inte blir fina formuleringar på ett papper. Därför kommer vi att driva på för konkreta åtgärder, tydlig uppföljning och politiskt ansvar, så att målen faktiskt nås.

Målet om en fossilfri kommunal organisation till 2030 stärker kommunens trovärdighet och ger möjlighet att ställa krav på näringslivet och andra aktörer. Samtidigt behöver kommunen skapa förutsättningar för att alla västeråsare enkelt ska kunna göra klimatsmarta val.

Transporter är en välkänd miljöbov. Därför ska resor i tjänsten i första hand ske med tåg för anställda inom Västerås stad. Digitala möten behöver uppmuntras och flygresor ska endast godkännas i undantagsfall.

Kommunen ska även ställa höga miljökrav vid upphandling. Genom inköp till skolor och storkök ska efterfrågan på ekologisk, vegetarisk och närproducerad mat öka. För att minska matsvinnet vill vi möjliggöra försäljning av matlådor med överbliven mat från skolor och förskolor.

Det kommer även krävas en rad kommunala klimatinvesteringar, ett arbete som redan är påbörjat och där Vänsterpartiet Västerås har varit pådrivande. Fler solpaneler behöver installeras på lämpliga kommunala fastigheter. Vid renoveringar ska klimatsmarta materialval och energieffektivisering vara norm. I många fall ger klimatinvesteringar möjlighet till andra förbättringar, till exempel kan energi-effektivisering av skolor kombineras med förbättrad inomhusmiljö.

Kommunen ska inte heller stödja fossilindustrin. En plan för hållbara inköp ska tas fram så att verksamheterna får tydliga riktlinjer. Laddinfrastruktur ska byggas ut i takt med ökningen av elfordon och andelen eldrivna maskiner, verktyg och

fordon i kommunens verksamheter ska öka. Kommunen ska inte äga aktier i bolag inom fossilindustrin.

Arbetet för att minska spridningen av mikroplaster ska fortsätta och giftiga kemikalier ska fasas ut, särskilt i miljöer där barn vistas.

VÄNSTERPARTIET VÄSTERÅS VILL:

- ➡ Driva på för att Västerås ska nå nettonollutsläpp av växthusgaser senast 2040
- ➡ Införa en kommunal klimatbudget
- ➡ Bygga fler solpaneler på kommunala fastigheter
- ➡ Minska spridningen av mikroplaster

SAMHÄLLSBYGGNAD

Vi behöver bygga ett samhälle där det är enkelt och självklart att leva klimat-smart. När miljösmarta val också är de bekväma och tillgängliga valen vinner både människor och klimat.

Ett hållbart samhälle bygger på närhet. När bostäder, service och arbetsplatser finns nära varandra minskar behovet av bilresor. Lokala centrum ska stärkas och utvecklas så att de kan möta vardagens behov. På så sätt kan Västerås utvecklas till en stad där bilen inte är en förutsättning för att leva ett bekvämt liv. Pendelparkeringar i anslutning till kollektivtrafiken behöver byggas i ytterområdena för smidiga byten mellan färd-sätt.

Västerås ska vara en kommun där det är tryggt, enkelt och attraktivt att cykla. Så att vi stolta kan kalla Västerås för cykelstaden. Vi vill att cykellederna ska vara väl underhållna, väl belysta och lätta att navigera. Servicestationer för cyklar ska byggas och snabbspår införas så att cykeltrafiken inte behöver konkurrera med gående eller biltrafik. För att öka cyklandet vill vi också genomföra kampanjer som lyfter cykeln som ett effektivt transportmedel.

När kommunen byggs mer klimatsmart blir den också mer människovänlig. Forskning visar att närhet, grönska och lokal gemenskap bidrar till bättre hälsa och livskvalitet.

Västerås behöver byggas mer sammanhållet, men samtidigt ska gröna ytor bevaras och utvecklas. För att lyckas med dessa två saker krävs smart stadsplanering, till exempel kvarter med innergårdar och kompletteringar på tidigare bebyggelse. Vi vill även säkerställa efterlevnad av 3-30-300 regeln. Den innebär att alla ska kunna se minst tre träd från sin bostad, att trettio procent av gårdsmiljön ska skuggas av träd och att avståndet från din bostad till ett grönområde ska vara högst trehundra meter.

Höga krav ska ställas vid nybyggnation för att minska energiförbrukningen. Befintliga fastigheter behöver också utvecklas med hållbara material, solpaneler, gröna tak, fler grönytor och andra klimatsmarta lösningar. Sammanhängande gröna korridorer ska främjas för att stärka den biologiska mångfalden.

Vänsterpartiet har länge drivit att Västerås flygplats ska läggas ned. Det är orimligt att kommunen fortsätter finansiera en verksamhet som bidrar till stora utsläpp och används av få västeråsare.

Enkelt och självklart att leva klimat-smart

VÄNSTERPARTIET VÄSTERÅS VILL:

- ➡ Anlägga pendelparkeringar i ytterområdena
- ➡ Utveckla kommunens cykelleder
- ➡ Bygga servicestationer för cyklar
- ➡ Införa snabbspår för cykel
- ➡ Säkerställa efterlevnad av 30-30-300-regeln
- ➡ Lägga ner Västerås flygplats

ENERGI

Västerås ska ha stabil elförsörjning, effektiva transporter och trygg uppvärmning baserad på förnybara energikällor. Genom att lämna den fossila ekonomin bakom oss minskar vi utsläppen, tar ansvar för klimatförändringarna och bygger samtidigt en mer attraktiv kommun.

Kommunens energibolag Mälarenergi spelar en central roll och ska förbli i kommunal ägo. Bolaget gör det möjligt för kommunen att investera i förnybar energi, effektiv energianvändning och avveckling av fossila system. Solceller kan med fördel installeras i både kommunal och privat regi för att sänka kostnader och utsläpp.

Att vi hushåller med energin är avgörande. Oavsett energikälla krävs resurser och det har en påverkan på miljön. Därför ska kraven på minskad energiförbrukning skärpas för kommunala fastigheter, privata bostäder och företag.

Avfall ska i ökad utsträckning källsorteras istället för att förbrännas. Soppförbränning är ett steg bort från mer hållbara lösningar och ska minska över tid.

VÄNSTERPARTIET VÄSTERÅS VILL:

- Behålla Mälarenergi i kommunal ägo
- Införa högre krav på sänkt energiförbrukning i kommunala fastigheter
- Verkar för mer källsortering av sopor, istället för förbränning

VÅR UNIKA MILJÖ

Den biologiska mångfalden är akut hotad. Kommunen har stora möjligheter att använda sin mark för att stärka ekosystemen och skydda hotade arter. Våtmarker ska återställas, faunapassager byggas och livsmiljöer förbättras.

Skogs- och jordbruket behöver ställas om till mer hållbara former. Som markägare och tillsynsmyndighet behöver kommunen visa att levande skogar kan förenas med ett långsiktigt brukande. Røjning och avverkning i kommunens skogar och friluftsområden ska ske hyggesfritt, med minimala skador på markskikt och kvarvarande växtlighet, och på ett sätt som skapar goda livsmiljöer för insekter, fåglar och kräldjur.

Hänsyn till miljö och djurliv ska alltid tas vid planering av infrastruktur, exploatering och bostadsbyggande. Kommunen ska även verka för mer mark för rekreation och friluftsliv i förhållande till antalet boende i området, samt öka andelen ängsmark. Inga projekt får äventyra situationen för rödlistade arter.

Lokal ekologisk produktion ska stödjas och jordbruksmark behöver värnas. Nya bostads- eller industriområden ska inte byggas på brukbar jordbruksmark.

Tillgången till rent dricksvatten måste säkras. Dagvatten ska omhändertas, förorenat vatten renas och vattenkvaliteten i Mälaren och andra vattendrag förbättras.

Att vi hushåller med energin är avgörande.

VÄNSTERPARTIET VÄSTERÅS VILL:

- Förena levande skogar med ett mer hållbart skogs- och jordbruk
- Återställa våtmarker i kommunen
- Bygga fler faunapassager
- Se mer mark för rekreation och friluftsliv

AVSLUTNING

Detta program visar hur Vänsterpartiet Västerås vill ta ett samlat grepp om klimatpolitiken. Vi lägger huvudansvaret på den offentliga sektorn för att samordna och genomföra omställningen. När strukturerna finns på plats blir det enkelt för västeråsarna att göra klimatsmarta val.

Genom tydliga mål, strategiska investeringar och gemensamma lösningar kan vi påverka både vardagsliv och näringsliv i hållbar riktning. Klimatomställningen är en gemensam uppgift. Tillsammans kan vi bygga ett Västerås som möter framtiden med rättvisa och hopp.

SAMMANFATTNINGSVIS VILL VÄNSTERPARTIET VÄSTERÅS:

- ➡ Införa avgiftsfri kollektivtrafik
- ➡ Skapa bättre förutsättningar för alla att göra klimatsmarta val
- ➡ Nå nettonollutsläpp av växthusgaser senast 2040
- ➡ Återställa våtmarker
- ➡ Bygga fler solpaneler på kommunala fastigheter
- ➡ Utveckla kommunens cykelleder

PÅ DIN SIDA